

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ห้องสมุดถือว่าเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่สำคัญ และเป็นศูนย์รวมที่จะสามารถพัฒนา นักเรียนให้เป็นคนมีนิสัยรักการอ่านมีความรู้กว้างขวางมีโลกทัศน์ที่กว้าง สามารถรอบรู้ทันต่อ เหตุการณ์อยู่เสมอเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไป ห้องสมุดจะต้องมีเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพไว้ให้บริการแก่นักเรียน ตลอดจนมีการ บริการที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนได้เลือกศึกษาค้นคว้าตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ โดยผู้ที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุดจะต้องได้รับความรู้จากการค้นคว้า อย่างเต็มที่ อันจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

ห้องสมุดโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) เปิดให้บริการนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมถึงบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง โดย จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 มีหนังสือประมาณ 28,000 เล่ม มีสมาชิกใช้งานประมาณวันละ 300 – 400 คน มีครูบรรณารักษ์ จำนวน 2 คน ระบบงานห้องสมุดในปัจจุบันใช้ระบบที่ทำด้วยมือ (Manual) บันทึกรายการอย่างลงในสมุดหรือแฟ้มเอกสาร ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน และเกิด ผิดพลาดในเรื่องของข้อมูลบ่อยครั้ง เช่น การคิดค่าปรับการบันทึกสถิติ อีกทั้งยังมีความยุ่งยากใน การสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ อีกด้วย

ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาของระบบงานดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้พัฒนาโปรแกรมระบบงาน ห้องสมุด เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลสมาชิก ข้อมูลหนังสือ การให้บริการ ยืม – คืน การสืบค้นข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การคิดค่าปรับ การตรวจสอบหนังสือ ค้างส่งของสมาชิก และการรายงานสถิติต่าง ๆ ในการให้บริการห้องสมุดเพื่อประโยชน์ในการ เรียกใช้ข้อมูลและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาโปรแกรมระบบบริการห้องสมุดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์พัฒนาการ) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

ได้โปรแกรมระบบบริการห้องสมุดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.4 แผนดำเนินการ ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.4.1 แผนดำเนินการ

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานงานบริการห้องสมุดโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) เช่น รูปแบบการของเอกสารต่าง ๆ ปัญหา และอุปสรรคที่ระบบเดิมไม่สามารถทำงานได้ รวมถึงสอบถามความต้องการของผู้ใช้งานระบบด้วย

2. ออกแบบระบบบริหารห้องสมุดฯ

3. ออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลหนังสือ และข้อมูลสมาชิก

4. ทำการพัฒนาบบห้องสมุดฯ

5. ทดสอบระบบและประเมินผลการใช้งาน

6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปผลการจัดทำงานทั้งหมดที่ได้พัฒนาขึ้นโดยจัดทำในรูปแบบเอกสาร และจัดทำคู่มือการใช้งาน

7. นำเสนองานการค้นคว้าแบบอิสระ

1.4.2 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาประกอบไปด้วยขอบเขตระบบและขอบเขตข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขอบเขตระบบ ประกอบไปด้วยระบบต่าง ๆ ดังนี้

1. ระบบกำหนดการค่าเริ่มต้นการใช้งานระบบ

2. ระบบการบันทึกข้อมูลสมาชิกห้องสมุด

3. ระบบการบันทึกข้อมูลหนังสือในห้องสมุด

4. ระบบการยืม – คืนหนังสือ

5. ระบบบันทึกการใช้บริการ

6. ระบบการสืบค้นข้อมูลหนังสือ

7. การรายงานข้อมูลการใช้บริการห้องสมุด

ขอบเขตข้อมูล ใช้ข้อมูลจริงของห้องสมุดโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ)

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 4,500 ระเบียบ

1.4.3 วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 รวบรวมข้อมูลสภาพทั่วไปของห้องสมุด โรงเรียนจากเอกสารต่าง ๆ ในห้องสมุด

1.2 การสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับระบบการบริการห้องสมุด

1.3 ศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด การจัดเก็บข้อมูลบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ของห้องสมุด โรงเรียน และการพัฒนาโปรแกรม

2. การออกแบบระบบ ประกอบด้วย

2.1 ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานงานบริการห้องสมุด โรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) เช่น รูปแบบการของเอกสารต่าง ๆ ปัญหา และอุปสรรคที่ระบบเดิมไม่สามารถทำงานได้ รวมถึงสอบถามความต้องการของผู้ใช้งานระบบด้วย

2.2 ออกแบบระบบบริหารห้องสมุดฯ

2.3 ออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลหนังสือ และข้อมูลสมาชิก

2.4 ทำการพัฒนาในระบบห้องสมุดฯ

2.5 ทดสอบระบบห้องสมุดฯ โดยให้ผู้ใช้งานควบคุมกับระบบเดิมเพื่อตรวจสอบปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

2.6 ประเมินผลการใช้งานในระบบห้องสมุดฯ

2.7 จัดทำคู่มือการใช้งาน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.5.1 ซอฟต์แวร์

- ระบบปฏิบัติการ ไมโครซอฟท์วินโดวส์ เอ็กซ์พี โพรเฟสชันนอล
- โปรแกรมอินเทอร์เน็ตเอ็กซ์พลอเรอร์ เวอร์ชัน 7.0
- โปรแกรมมายเอสคิวแอล
- โปรแกรมมอโอบีโฟโตซอฟ เวอร์ชัน ซีเอส2
- โปรแกรมพีเอชพี
- โปรแกรมอีดีสพลัส
- โปรแกรมมาโครมีเดียครีมีวเวอร์

1.5.2 ฮาร์ดแวร์

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

- หน่วยประมวลผลกลาง เพนเทียมโฟร์ ดูโอคอร์ 2.66 กิกะเฮิร์ต
- หน่วยความจำหลัก ขนาด 512 เมกะไบต์
- หน่วยเก็บข้อมูล ความจุ 80 กิกะไบต์
- เครื่องพิมพ์
- การ์ดเชื่อมต่อระบบเครือข่าย

2. เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา

- หน่วยประมวลผลกลาง เพนเทียมโฟร์ ดูโอคอร์ 1.86 กิกะเฮิร์ต
- หน่วยความจำหลัก ขนาด 1 กิกะไบต์
- หน่วยเก็บข้อมูล ความจุ 120 กิกะไบต์
- การ์ดเชื่อมต่อระบบเครือข่าย

3. ระบบเครือข่ายอินทราเน็ต

1.6 นิยามศัพท์

การพัฒนา (Development) หมายถึง การแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

เครือข่ายอินทราเน็ต (Intranet Network) หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อการสื่อสารภายในองค์กรหรือระหว่างองค์กรที่มีบุคคลผู้เป็นเจ้าของแน่นอน เชื่อมโยงการสื่อสารด้วยระบบโพรโทคอล TCP/IP มีรูปแบบการสื่อสารเหมือนกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเชื่อมต่อกันเป็นได้ทั้งเครือข่ายท้องถิ่นหรือเครือข่ายแลน (LAN) และเครือข่ายระยะไกลหรือเครือข่ายแวน (WAN) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์พัฒนาการ) หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่ หมู่ 2 ตำบลบ้านคู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย รหัสไปรษณีย์ 57100 เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.7 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

1. ห้องสมุดโรงเรียนบ้านคู้(สหราษฎร์พัฒนาการ)
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved